

Küsimusi VI kursuse kliinilise praktika kohta

1. Mille järgi täpselt tehakse paremusjärjestus praktikale kandideerimiskohtadesse?

- Paremusjärjestus luuakse kaalutud keskmise hinde alusel, mis on moodustunud arvestatud ainete hinnete põhjal 5. kursuse sügissemestri lõppedes.

2. Millist keskmist tulemust täpselt arvesse võetakse?

- **Kaalutud keskmist** tulemust üle **positiivsete tulemuste**.

3. Miks võetakse kandideerimisel arvesse kaalutud keskmist üle positiivsete tulemuste? Kas ei oleks õigem võtta üle kõigi tulemuste, kuna ainult positiivseid tulemusi arvestades jääb mulje, et tudengitel ongi kasulikum eksameid läbi kukkuda/mitte ilmuda. Seda aga meie kursus varem ei teadnud.

- Üle positiivsete tulemuste hinnete kasutamine suhtub soosivamalt mõne üksiku healoomulise eksimusega üliõpilaste suhtes. Vähetõenäoline on, et pahatahtlikult õpperaskustes viरेlev üliõpilane sooritab korduseksameid järjepidevalt suurepärasele tulemustele. Taoline käitumine ei ole jätkusuutlik nii ehk naa.

4. Kas on mingeid muid aluseid kandideerimisel lisaks hinnetele? Kas nendel, kellel on perekond (laps ja naine/mees) taotletud linnas, on eelisseisus?

- Jah, põhimõtteliselt küll. Kuid siin tasub vahet teha, mis on kandideerimisel "alusteks" ja mis on "eranditeks". Ülikool soovib vastu tulla neile, kellel põhjustaks teise linna praktikale suundumine olulisi elukorralduslikke või majanduslikke raskusi. Taoliste erandite suhtes teeb juhupõhiselt otsused praktika töögrupp. Juhupõhiselt tähendab siinkohal omakorda seda, et ühelgi kandideerimisküsitlusel või -avaldusel ei saa valida nt rippmenüüdest "enimlevinud erandpõhjuste" hulgast. Praktikabaasi kandideerimisel saab oma situatsiooni selgitada vabas vormis ning seda täiesti konfidentsiaalselt.

5. Millised ained lähevad arvesse praktikakohtadele kandideerimisel (kas ainult kliinilised)?

- **Kõik** seni läbitud eristava hindamisega (eksamiga) läbitud õppeained alates 1. kursuse algusest kuni 5. kursuse sügissemestri lõpuni.

6. Kuidas toimub pingereas haiglate jagamine? Kui olen pingereas allpool ja ei kvalifitseeru oma esimesele valikule, siis kas kohe pannakse 2. valik või pean ootama terve ringi, et hakatakse jälle pingereast 2. valiku haiglaid jagama?

- Kandideerimisel lähtutakse õppetulemusest, mitte valikute järjekorrast. Seega on esmasvalikuvõimalus alati kõrgema hindega üliõpilasel.

7. Mis juhtub, kui ma ei kvalifitseeru ühessegi oma neljast valikust?

- Kandideerimissüsteem on üles ehitatud nõnda, et minimaliseerida selle juhtumist. Vastasel juhul täpsustatakse kandideerijate järgnevad valikud.

8. Kas praktikat võib juba suvel alustada?

- Jah, võib. 6. kursust täitva õppeainega "Kliiniline praktika" võib alustada pärast kõigi 5. kursuse õppeainete läbimist (ehk pärast kevadsemestri viimase aine eksami/arvestuse sooritamist), kuid mitte enne kui 44. õppenädalast. Selleks ajaks on ülikool kinnitanud rotatsiooniplaanid ning sõlminud praktikaks vajalikud koostöölepingud.

9. Kuidas defineeritakse 5. kursuse lõpp? Kas see on, kui viimane tsükkel on läbitud või kui õppeaasta vahetub?

- 5. kursuse kevadsemestri viimase õppeaine eksami/arvestuse positiivsele tulemusele sooritamisega. Vt ka eelmine küsimus.

10. Millal ilmub korralik osakondade ja aegadea rotatsiooniplaan? Kuhu see ilmub?

- Rotatsiooniplaan, kus on näha tudengi ajalised paigutused eri tsükklitesse, ilmub praktikale eelneva kevadsemestri keskel (**27. - 28. õppenädalal**). Seda plaani täiendavad vastuvõtvad ravisutused (praktikabaasid) täpsete osakondade, juhendajate ning graafikutega esimesel võimalusel. **Kõik plaanid edastatakse tudengitele kursuse meililisti teel.**

11. Kas praktika eest saab tasu? Kui ei saa, siis miks?

- 6. kursuse praktika on kohustusliku õppetöö osa. Õppetöö toetamiseks pakub Tartu Ülikool õppetoetusi. Kui praktikant on oma õppetöö sooritamisel praktikabaasile lisaväärtuseks, võib praktikabaas tudengile väärilist töötasu pakkuda. Kuna tegemist on alles põhiõppe korralise osaga, ei saa praktikandilt nõuda võrdväärset panust ravimeeskonna tööse, võrreldes seda nt residendiga. Seetõttu ei saa Tartu Ülikool nõuda praktikandi õppetöö tasustamist praktikabaasi poolt.

12. Miks VI kursuse praktika mõnes kohas on tasustatud ning mõnes kohas mitte?

- Mõned ravisutused on leidnud vahendid tudengi töö tunnustamiseks. Kuna haiglad on Eestis eraettevõtted, ei saa TÜ seada töötasu maksmiseks nõudmisi.

13. Kas haigla võtab mind praktikandina tööle või olen seal ilma lepinguta?

- Ravisutus võtab tudengi **õppetööle** praktikandina. Selleks sõlmib Ülikool ravisutusega koostöölepingu. Selle lepingu sõlmimisega ei ole tudeng ise vahetult seotud ning selle sõlmib tema eest valdkonna dekanaat. Haigla võib aga lisaks sellele võtta praktikandi ka **tööle**. Need kaks lepingut ei välista teineteist. See sõltub aga haigla töökorraldusest ning viimase vahenditest.

14. Kas osakondadesse/perearstipraksisesse peab minema varem midagi ise kokku leppima? Kust tudeng teab, kus täpselt osakonnajuhataja praktika esimesel päeval paikneb, et tema käest juhendaja kontakte küsida?

- Siin on vahe, kas tegemist on perearstipraksise või haiglaga. Perearstipraksisesse suunduvad tudengid totaalses enamuses individuaalselt - seega on nad ka isiklikult vastutavad selle praksisega suhtlemise eest ning seal oma töö alguse ning kulu kokku leppimise eest. Haiglatega/praktikabaasidega on aga kokku lepitud, et nemad võtavad tudengitega ise õigeaegselt (enne esimeste praktikantide praktikale asumist) ühendust ning tutvustavad oma töökeskkonda ning -graafikuid. Praktika üldjuhendaja ning koordinaatorid hoolitsevad selle eest, et kirjeldatud suhtlus oleks võimalikult ladus.

15. Miks on nii karmid nõuded tsükklite sooritamisele välismaal?

- Arstikraadiga tunnustab Tartu Ülikool inimest, kes on koolitatud vastavuses ettenähtud standarditega ning ka vastab neile (karmidele) standarditele (nõudmistele). Välisriigis õppimine on muutunud kõrghariduse lahutamatuks osaks, kuid see ei tähenda, et Ülikool ei nõuaks, et välisriigis omandatud teadmised oleks kooskõlas meie meditsiinisüsteemi asetuvatega. Kui on soov oma teadmisi täiendada välisriigis, on alati otstarbekas selle sobilikkuse üle nõu pidada praktika üldjuhendajaga.

16. Kui kauaks saab minna välismaale? Mitu tsüklit seal saab teha?

- Välisriigis saab vabalt sooritada kuni 16 nädalat kliinilist praktikat. "Vabalt" eeldab, et tsüklites toimuva õppetöö iseloom vastab samadele nõuetele, mis Eestis sooritamisel (otse öelduna - et nt kirurgia praktika oleks ikka kirurgia praktika). Sooviga teha rohkem kui pool kliinilisest praktikast välisriigis tuleb pöörduda praktika üldjuhendaja poole ning anda selleks ammendav põhjendus. Seda seetõttu, et kuigi välisriigis õppimine on kõrghariduse tunnustust vääriv osa, peab Tartu Ülikool õppurile arstikraadi andes olema kindel, et tema kvalifikatsioon vastab seatud nõuetele siinses meditsiinisüsteemis.

17. Kas ühte tsüklit saab teha erinevates haiglates (nt 4 nädalat siset Eestis ja 4 nädalat välismaal)?

- Eestis sooritatavate põhitsuiklite poolitamist välitsuiklitega on tehniliselt raske teostada. Pigem sobib 1 kuu (täpsemalt 4-nädalaliste) tsüklite sooritamiseks valiktsükkel.

18. Kui tahan välismaal teha näiteks sisehaiguste tsüklit ja pean kindlaks tegema, kas antud koht sobib sisehaiguste praktika sooritamiseks, siis kust ma leian info Eesti haiglate (sh üldhaiglate) kohta, et võrrelda kas välismaa koht kindlasti sobib antud tsükli sooritamiseks?

- Võime eeldada, et suuremad haiglad ja ülikoolihaiglad üle maailma enamasti vastavad nendele nõuetele. Kui tekib aga kahtlusi, tasub täpsemalt tutvuda sotsiaalministri määrusega „Haiglate liikide nõuded“ (vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/101062016007>).

19. Millised näevad praktikapäevad välja (kellaajad, kuupäevad, kas EMO-tsüklis saab ka 24-tunnist praktikat teha)?

- Praktika eesmärk õppuri jaoks on harjutada tööülesandeid meditsiinisüsteemis ning seda arsti rollis, seega järgib praktika meditsiinitöötajatele seatud töötunde ning -graafikuid. See võib hõlmata nii lühikesi tööpäevi ambulatoorses vastuvõtus kui ka pikki valvevahetusi (sh öövalveid).

20. Mitu tundi nädalas on praktikakoormus?

- Kuni 40 h kliinilist tööd (sh teoreetiline õpe (sh kontakt- ja e-õpe)).

21. Kas tsükli, kus on töö valvetes (EMO), saab teha lühemalt kui 2 kuuga - näiteks 1,5 kuuga?

- Jah, eeldusel, et summaarne tööaeg on ca 40h nädalas.

22. Miks ei või sooritada praktikat Eesti kahes haiglas (st kahes eri haiglas põhitsuikleid)?

- Sellel on mitu põhjust:

(a) tudengi seisukohalt on kasulik, kui praktika vältel peab kohanduma ühe haiglaga, õppides tundma selle tööruumi ning haigla sees toimuvat olulist logistikat. Kus asub radioloogiateenistus, kui pikad on nende tööpäevad? Aga pühapäeval? Kui kiiresti tulevad laborianalüüsid laupäeva öösel? Kas see erialaspetsialist on praegu maja- või telefonivalves? Nendele ja veel 99 küsimusele vastuse teadmine eeldab töökeskkonna tundmist ja viljakas (õppe-)töö eeldab nende vastuste teadmist. Kui praktikant need endale selgeks teeb, on õppetöö tulem tema enda jaoks suurem ning ka juhendaja märkab tema suuremat panust ja tööst tulenevat lisaväärtust. Lisaväärtuseks olemine on tugev eeldus ka nt tulevikus praktikantidele töötasu pakkumiseks.

(b) Raviastutuse seisukohalt tähendab see suuresti sama, mis tudengile. Lisaks hõlmab see oluliselt vähem ressursse uute praktikantide koolitamiseks ning töökeskkonda sulandamiseks.

(c) Ülikooli poolt on suurusjärgus 140 praktikandi paigutamine Eesti meditsiinisüsteemi pelgalt öeldes väljakutse. Oleme püüdnud panna praktikandid Eesti haiglates roteeruma viisil, mis ei koorma ühtegi juhendajat ega osakonda, ning samal ajal pakub ka võimalikult suurt lisaväärtust asutustes ning osakondades ajal, mil seda kõige rohkem vaja oleks. Kõik see on ka eelduseks, et raviastutused oleks motiveeritud tudengeid tasustama.

Haiglapraktika "killustamine" eri asutuste vahel kahandaks kõigi eeltoodud punktide väärtusi. Samas on arusaadav, et on loetud olukordi, kus taoline jaotamine oleks kasulik. Nt juhul, kui tudeng soovib jaotada oma praktika oma põhibaasi ning baasi vahel, mis ei ole veel tudengitega täidetud. Seeläbi vähendaks ta koormust suuremale baasile, samal ajal saades kogemust baasis, kus praktikantidega hõlmatus oleks oluliselt väiksem ning ka tema panus töökeskkonda suurem.

23. Kas praktika jooksul on võimalik osakondi vahetada?

- Jah, kui sama baas leiab soovitud uude osakonda juhendaja, on see võimalik. Selleks tuleb avaldada soovi oma praktikabaasi koordinaatorile (inimesele, kes üliõpilasega sellest raviastutusest on enne praktikale suundumist ühendust võtnud) ning vahetusest teada anda ülikooli koordinaatoritele. Viimased on alati ka valmis oma nõuga aitama.

24. Mida teha siis, kui juhendaja ei taha / pole aega, kui tudeng soovib talle midagi ette näidata, küsida?

- Kui on näha, et praktika selle konkreetse juhendaja all pole üliõpilase jaoks viljakas, tuleb näidata üles initsiatiivi, leidmaks endale uus. Kuidas seda teha, vt eelmine küsimus.

25. Kas abiarsti kohal töötades võib praktikat läbida?

- Jah, eeldusel, et V kursus on positiivsetele tulemustele läbitud ning praktika alguseks on ülikool baasiga praktikalepingud sõlminud.

26. Mis saab siis, kui tudengil jääb praktika pooleli (nt akadeemiline puhkus tervislikel põhjustel)? Kuidas toimub jätkamine? Kas tudeng saab kindlasti samasse kohta või tuleks uuesti kandideerida?

- Taoliste olukordade käsitlemine toimub juhupõhiselt arvesse võttes praktika poolelijäämise põhjust ning muud sel hetkel olulist. Akadeemilisel puhkusel viibivatele või ka eksmatrikuleeritud tudengitel tuleb ise oma praktika jätkamise soovist õigeaegselt, lähtuvalt oma staatusest, õigetele instantsidele (ülikooli koordinaatoritele või dekanadi spetsialistidele), teada anda, kuna kõigi õppetööst eemal viibivate tudengitega ülikool aktiivset kontakti ei pea.